ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého senátu)

1. července 2008 *

Ve věci T-276/04,

Compagnie maritime belge SA, se sídlem v Antverpách (Belgie), zastoupená D. Waelbroeckem, advokátem,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené É. Gippini Fournierem, P. Hellströmem a F. Amatem, dále É. Gippini Fournierem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2005/480/ES ze dne 30. dubna 2004 v řízení podle článku 82 ES (Věci COMP/D/32.448 a 32.450) (shrnutí v Úř. věst. 2005, L 171, s. 28), kterým se žalobkyni ukládá pokuta za údajné zneužití společného dominantního postavení, jehož se dopustila konference Cewal a podpůrně snížení uvedené pokuty,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý senát),

ve složení O. Czúcz, předseda, J. D. Cooke (zpravodaj) a I. Labucka, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Pocheć, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. listopadu 2007,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Komise rozhodnutím 93/82/EHS ze dne 23. prosince 1992 v řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (IV/32.448 a IV/32.450: Cewal, Cowac, Ukwal) a podle článku 86 Smlouvy o EHS (IV/32.448 a IV/32.450: Cewal) (Úř. věst. 1993, L 34, s. 20) uložila některým podnikům, které byly členy námořní liniové konference Associated Central West Africa Lines (dále jen „Cewal“) zaplatit pokuty za zneužití společného dominantního postavení. Žalobkyni, Compagnie maritime belge SA, byla uložena pokuta ve výši 9,6 milionu ecu.

2 Výrok rozhodnutí 93/82 je následujícího znění:

„Článek 1

[…]

Článek 2

Podniky, které byly členy námořní liniové konference Cewal, za účelem vyloučení hlavního nezávislého soutěžitele v dotčené dopravě zneužily společného dominantního postavení následujícím způsobem:

– účastnily se provádění dohody o spolupráci s Ogefrem a opakovaně požadovaly různými způsoby její přísné dodržování,

– měnily své přepravní sazby, čímž se odchylovaly od platných tarifů, aby nabízely shodné nebo nižší sazby než sazby hlavního nezávislého soutěžitele pro plavidla odplouvající stejný den nebo dny sousedící (praxe zvaná ‚fighting ships'/bojová plavidla)

a

– zavedly věrnostní dohody uložené na 100 % (včetně zboží prodaného *franco* na palubu) jdoucích nad rámec ustanovení čl. 5 [odst.] 2[] nařízení (EHS) č. 4056/86 se specifickým použitím, popsaným v tomto rozhodnutí, ‚černých listin' nevěrných zasilatelů.

Článek 3

[…]

Podniky, které jsou členy námořní liniové konference Cewal, jsou rovněž povinny ukončit protiprávní jednání konstatovaná v článku 2.

Článek 4

[…]

Článek 5

Podnikům, které jsou členy námořní liniové konference Cewal, se rovněž doporučuje uvést znění jejich věrnostních smluv do souladu s čl. 5 [odst.] 2 nařízení (EHS) č. 4056/86.

Článek 6

Podnikům, které jsou členy námořní liniové konference Cewal, se ukládají pokuty z důvodu protiprávních jednání konstatovaných v článku 2, s výjimkou námořních společností: Compagnie maritime zaïroise (CMZ), Angonave, Portline a Scandinavian West Africa Lines (Swal).

Tyto pokuty jsou následující:

– Compagnie maritime belge: 9,6 milionu (devět milionů šest set tisíc) ecu,

– Dafra Line: 200 000 (dvě stě tisíc) ecu,

– Nedlloyd Lijnen BV: 100 000 (sto tisíc) ecu,

– Deutsche Afrika Linien-Woermann Linie: 200 000 (dvě stě tisíc) ecu.

Článek 7

Pokuty uložené v článku 6 budou zaplaceny ve lhůtě tří měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí […]

[…]

Článek 8

Toto rozhodnutí je určeno námořním liniovým konferencím Cewal, Cowac a Ukwal a podnikům, které jsou jejich členy a jejichž seznam je uveden v příloze I.“ *(neoficiální překlad)*

3 Žalobkyně je holdingovou společností skupiny Compagnie maritime belge (CMB), která vykonává činnosti zejména v odvětví rejdařství, řízení a provozování operací námořní dopravy. V době rozhodné z hlediska skutečností dotčených v rozhodnutí 93/82 byla členem Cewal, která sdružovala námořní společnosti zajišťující službu pravidelné linky mezi přístavy Zairu (který se stal Republikou Kongo) a Angolou na straně jedné a přístavy Severního moře s výjimkou Spojeného království na straně druhé. Sekretariát Cewal se nacházel v Antverpách (Belgie).

4 Žalobkyně, jakož i Dafra-Lines A/S podaly k Soudu žaloby na neplatnost proti rozhodnutí 93/82. Tyto žaloby byly zamítnuty, co se týče konstatování protiprávních jednání (rozsudek ze dne 8. října 1996, Compagnie maritime belge transports a další v. Komise, T-24/93 až T-26/93 a T-28/93, Recueil, s. II-1201, dále jen „rozsudek CMB Soudu“). Soud však snížil výši uložených pokut. Co se týče žalobkyně, pokuta byla snížena z 9,6 na 8,64 milionu ecu.

5 Žalobkyně a Dafra-Lines podaly proti rozsudku Soudu kasační opravný prostředek. Soudní dvůr rozsudkem ze dne 16. března 2000, Compagnie maritime belge transports a další v. Komise (C-395/96 P a C-396/96 P, Recueil, s. I-1365, dále jen „rozsudek CMB Soudního dvora“) zamítl všechny důvody kasačního opravného prostředku týkající se konstatování protiprávních jednání v rozhodnutí 93/82. V bodech 142 až 147 svého rozsudku však rozhodl, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení uložením pokut jednotlivým členům Cewal podle stupně jejich účasti na protiprávním jednání,

zatímco pouze Cewal byla přímo adresátem oznámení námitek (členové Cewal obdrželi pouze jeho kopii, aby se vyjádřili), a tedy potenciálním dlužníkem pokuty. Soudní dvůr tedy, když sám pravomocně rozhodl spor, zrušil články 6 a 7 rozhodnutí 93/82 týkající se pokut uložených členům Cewal.

6 Komise v důsledku rozsudku CMB Soudního dvora vrátila žalobkyni částku zaplacené pokuty.

7 Komise dne 15. dubna 2003 doručila žalobkyni nové oznámení námitek (dále jen „ON 2003“), přičemž ji informovala o svém úmyslu přijmout nové rozhodnutí směřující k uložení jí pokuty za porušení článku 82 ES uvedená v článku 2 rozhodnutí 93/82 v rozsahu, v jakém posouzení Komise týkající se protiprávních jednání a podniků, které se jej účastnily, nebyla zrušena v rámci postupných žalob směřujících proti posledně uvedenému rozhodnutí.

8 Komise rozhodnutím 2005/480/ES ze dne 30. dubna 2004 v řízení podle článku 82 ES (Věci COMP/D/32.448 a 32.450 – Compagnie maritime belge) (shrnutí v Úř. věst. 2005, L 171, s. 28, dále jen „napadené rozhodnutí“) uložila žalobkyni pokutu ve výši 3,4 milionu eur za protiprávní jednání porušující článek 82 ES konstatovaná v rozhodnutí 93/82, tedy v bodech 20 až 27 odůvodnění, co se týče dohody s Office zaïrois de gestion du fret maritime (dále jen „Ogefrem“), v bodech 28 a 29 odůvodnění, co se týče černých listin a věrnostních smluv, v bodě 32 odůvodnění, co se týče bojových plavidel, a v článcích 2 až 5 výroku uvedeného rozhodnutí.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

9 Návrhem došlým kanceláři Soudu podala dne 8. července 2004 žalobkyně projednávanou žalobu.

10 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Soud (čtvrtý senát) o zahájení ústní části řízení. V rámci organizačních procesních opatření položil účastnicím řízení písemné otázky. Účastnice řízení na ně odpověděly ve stanovených lhůtách.

11 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání dne 20. listopadu 2007.

12 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

– zrušil napadené rozhodnutí;

– podpůrně snížil výši pokuty;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

13 Komise navrhuje, aby Soud:

– zamítl žalobu;

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

14 Žalobkyně uvádí na podporu své žaloby osm žalobních důvodů. První čtyři žalobní důvody se týkají hlavně porušení zásady přiměřené lhůty a pravidel týkajících se promlčení, zadruhé porušení práva na obhajobu, zatřetí toho, že posledně uvedená v rozsudku CMB Soudního dvora „nevyvratitelně neprokázala" zneužití, a začtvrté „nedostatečného odůvodnění a nepodloženosti" napadeného rozhodnutí. Soud postupně přezkoumá první, třetí, druhý a čtvrtý žalobní důvod.

15 Ostatní čtyři žalobní důvody podpůrně směřují ke snížení výše pokuty a vycházejí z diskriminačního charakteru pokuty (pátý žalobní důvod), z její nepřiměřenosti (šestý žalobní důvod), z toho, že uložení pokuty bylo porušením obvyklé praxe Komise (sedmý žalobní důvod) a konečně ze zneužití pravomoci (osmý žalobní důvod).

K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady přiměřené lhůty a pravidel týkajících se promlčení

– Argumenty účastnic řízení

16 Žalobkyně člení tento žalobní důvod na dvě části. Komise jednak údajně přijala napadené rozhodnutí mimo jakoukoli přiměřenou lhůtu. Krom toho porušila ustanovení nařízení Rady (EHS) č. 2988/74 ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. L 319, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 61).

17 Co se týče první části, žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí bylo přijato opožděně, tedy více než čtyři roky po rozsudku CMB Soudního dvora. Toto zcela nevysvětlené prodlení Komise je neodůvodnitelné vzhledem k čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP) a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie vyhlášené v Nice dne 7. prosince 2000 (Úř. věst. 2000, C 364, s. 1), judikatuře Společenství a judikatuře Evropského soudu pro lidská práva vzhledem zejména k vysoké výši pokuty, nedostatku složitosti napadeného rozhodnutí (neboť Komise nezkoumala protiprávní jednání dotčená v rozhodnutí 93/82), a z důvodu, že prodlení není přičitatelné žalobkyni. Krom toho jak zásada právní jistoty, tak zásada ochrany legitimního očekávání brání tomu, aby Komise mohla donekonečna protahovat výkon svých pravomocí. Za těchto podmínek není snížení výše pokuty uskutečněné Komisí, aby zohlednila dobu trvání řízení, dostatečné. Komise se navíc dopustila porušení práva

na obhajobu žalobkyně v rozsahu, v jakém ani Cewal, ani žalobkyně již nepůsobí v daném odvětví, a nejsou tedy schopny účinně se bránit z důvodu obtíží nalézt některé dokumenty nebo dotázat se bývalých zaměstnanců.

18 Co se týče druhé části, žalobkyně tvrdí, že přijetím napadeného rozhodnutí bylo porušeno nařízení č. 2988/74. Promlčecí doba pět let ode dne ukončení protiprávního jednání stanovená uvedeným nařízením totiž může být zastavena nebo přerušena pouze za podmínek, které jsou v něm taxativně uvedeny. Ostatně přerušení promlčení, které je výjimkou ze zásady pětileté promlčecí doby, musí být vykládáno restriktivně (rozsudek Soudu ze dne 19. března 2003, CMA CGM a další v. Komise, T-213/00, Recueil, s. II-913, bod 484, a rozsudek Soudního dvora ze dne 24. června 2004, Handlbauer, C-278/02, Sb. rozh. s. I-6171, bod 40).

19 Vzhledem k tomu, že oznámení námitek ze dne 28. května 1990, v jehož důsledku bylo přijato rozhodnutí 93/82 (dále jen „ON 1990“) však bylo adresováno Cewal, a nikoliv žalobkyni, která obdržela pouze jeho kopii pro vyjádření se jako člen Cewal (a nikoliv jako potenciální adresát rozhodnutí, kterým se ukládají pokuty), nepřerušilo ON 1990 běh promlčecí doby vůči žalobkyni, která nebyla podnikem „identifikovaným“ jako „podílející se na protiprávním jednání“ ve smyslu čl. 2 odst. 1 nařízení č. 2988/74. Je tomu tak rovněž *mutatis mutandis*, co se týče aktů navazujících na ON 1990, jako jsou žádosti o informace zaslané žalobkyni, a nikoliv Cewal. Stejně tak rozhodnutí 93/82, ačkoliv bylo určeno žalobkyni a zrušeno v části týkající se pokuty, nemůže být vůči žalobkyni namítáno vzhledem k promlčení, neboť pokuta je v oblasti promlčení jedinou rozhodnou otázkou.

20 Nařízení č. 2988/74 každopádně musí být dle žalobkyně vykládáno ve světle vyšších zásad práva Společenství, které mají přednost před sekundárním právem, jako jsou zásada právní jistoty, zásada dodržování práva na obhajobu nebo zásady přiměřené lhůty (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgewebe v. Komise, C-185/95 P, Recueil, s. I-8417, bod 29), se kterými je neslučitelná dlouhotrvající nečinnost Komise před znovuzahájením řízení. V tomto ohledu se nelze dovolávat výše uvedeného rozsudku CMA CGM a další v. Komise. Žalobkyně na jednání krom toho tvrdila, že řešení uvedené v uvedeném rozsudku se v projednávaném případě neuplatní z důvodu, že napadené rozhodnutí bylo přijato po rozsudku Soudního dvora a že Komise v mezidobí neprovedla žádné šetření, neboť v napadeném rozhodnutí odkázala pouze na zneužití prokázaná s konečnou platností v rozhodnutí 93/82.

21 Komise považuje první žalobní důvod za neopodstatněný. V podstatě tvrdí, že napadené rozhodnutí bylo přijato v souladu s pravidly promlčení nařízení č. 2988/74. Komise se ve své žalobní odpovědi a ve své odpovědi na písemné otázky Soudu dovolává výše uvedeného rozsudku CMA CGM a další v. Komise (body 321 až 324) a tvrdí, že v případě neexistence promlčení ve smyslu nařízení č. 2988/74 musí být jakékoli uplatnění zásady přiměřené lhůty odmítnuto. Avšak i za předpokladu použitelnosti posledně uvedené zásady a navíc za předpokladu, že byla porušena přiměřená lhůta, Komise tvrdí, že taková situace neodůvodňuje zrušení napadeného rozhodnutí v rozsahu, v jakém žalobkyně neprokázala, že došlo k porušení jejího práva na obhajobu. Snížení výše pokuty, které poskytla, toto hledisko nezpochybňuje.

– Závěry Soudu

22 Úvodem je třeba konstatovat, že napadené rozhodnutí, jehož cílem je jednak výlučně uložit žalobkyni na základě přesně shodných protiprávních jednání, jako jsou ta, která byla konstatována v rozhodnutí 93/82, novou pokutu ve výši snížené vzhledem

k původní pokutě zrušené rozsudkem CMB Soudního dvora, a jednak napravit formální nedostatky potvrzené v uvedeném rozsudku (body 1, 17, 41, 61 a 108 odůvodnění napadeného rozhodnutí), musí být analyzováno výlučně jako rozhodnutí, kterým se ukládá pokuta ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 4056/86 ze dne 22. prosince 1986, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článkům [81] a [82] Smlouvy v námořní dopravě (Úř. věst. L 378, s. 4; Zvl. vyd. 07/01, s. 241), a nikoliv jako rozhodnutí, kterým se konstatuje protiprávní jednání ve smyslu čl. 11 odst. 2 téhož nařízení. Zneužití totiž byla s konečnou platností Komisí konstatována v nezrušených částech rozhodnutí 93/82 (viz bod 8 výše a body 55 až 60 níže).

23 Z ustanovení nařízení č. 2988/74 vyplývá, že v rozsahu, v jakém Komise ukládá pokutu, musí být napadené rozhodnutí, aby nebylo protiprávní, přijato v souladu s pravidly promlčení, která jsou v něm stanovena. Je tedy třeba zahájit přezkum prvního žalobního důvodu přezkumem jeho druhé části a vymezit, zda promlčení nastalo podle uvedeného nařízení ke dni přijetí napadeného rozhodnutí, tedy dne 30. dubna 2004.

24 Článek 1 nařízení č. 2988/74 zavádí ve svém odst. 1 písm. b) promlčecí dobu pět let pro ukládání pokut nebo sankcí za protiprávní jednání, jako jsou dotčená protiprávní jednání. V případě pokračujících protiprávních jednání, jako je tomu v projednávaném případě, běží tato promlčecí doba ode dne, kdy došlo k jeho ukončení (čl. 1 odst. 2).

25 Na základě článku 2 nařízení č. 2988/74 se promlčecí doba v záležitostech stíhání přerušuje jakýmkoli aktem, který učiní Komise a který směřuje k vyšetřování nebo stíhání protiprávního jednání. Takový akt může zejména spočívat v zaslání písemných žádostí o informace [čl. 2 odst. 1 písm. a)] nebo oznámení námitek [čl. 2 odst. 1 písm. d)], přičemž přerušení platí pro všechny podniky nebo sdružení podniků, které se na protiprávním jednání podílely (čl. 2 odst. 2).

26 Na základě čl. 2 odst. 3 nařízení č. 2988/74 začíná běžet nová promlčecí doba pěti let od každého přerušení, promlčecí doba však uplyne nejpozději dne, kdy uplynulo období v délce dvojnásobku promlčecí doby, tedy deseti let, co se týče dotčených protiprávních jednání.

27 Promlčecí doba se krom toho prodlužuje o dobu zastavení promlčecí doby podle článku 3 nařízení č. 2988/74, tedy o dobu, po kterou je rozhodnutí Komise předmětem řízení u Soudního dvora (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, dále jen „rozsudek Soudního dvora PVC II", body 144 až 147; rozsudek Soudu ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, nazývaný „PVC II", T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, s. II-931, dále jen „rozsudek Soudu PVC II", body 1098 a 1101).

28 Je tedy třeba přezkoumat jednak to, zda byla pětiletá promlčecí doba dodržena, a jednak to, zda bylo promlčení přerušeno, a v případě kladné odpovědi, zda Komise rovněž dodržela desetiletou promlčecí dobu.

29 Je třeba připomenout, že podle rozhodnutí 93/82, a popřípadě podle konstatování učiněných Soudem v rozsudku CMB (body 241 a 242), byla dohoda s Ogefrem platná až do konce září 1989 a věrnostní dohody byly platné až do konce listopadu 1989. Konečně, praxe bojových plavidel byla ukončena koncem listopadu 1989. Z toho vyplývá, že promlčecí doba počala běžet nejdříve koncem září 1989.

30 Co se týče nejprve pětileté promlčecí doby, posledně uvedená byla nejprve přerušena podle čl. 2 odst. 1 písm. d) nařízení č. 2988/74 sdělením Cewal ON 1990.

31 Žalobkyně tuto skutečnost zpochybňuje z důvodu, že nebyla adresátem ON 1990 zaslaných Cewal. Soud má však za to, že takový argument nemůže být přijat. Přerušení promlčení totiž v souladu se zněním čl. 2 odst. 2 nařízení č. 2988/74 platí pro všechny podniky, které se na protiprávním jednání podílely. V tomto ohledu je nesporné, že se žalobkyně na protiprávních jednáních podílela, i když nebyla „identifikována" jako taková v ON 1990 (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 16. listopadu 2006, Peróxidos Orgánicos v. Komise, T-120/04, Sb. rozh. s. II-4441, bod 47).

32 Je třeba krom toho připomenout, že písemné žádosti o informace, nezávislé akty oznámení námitek, přerušují promlčení za podmínky, že jsou nezbytné pro vyšetřování nebo stíhání protiprávního jednání (výše uvedený rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 487). V tomto ohledu nemá velký význam, že uvedené žádosti jsou pozdějšího data než ON 1990. Je třeba mít *prima facie* za to, že dotčené žádosti o informace byly nezbytné pro vyšetřování nebo stíhání protiprávního jednání. Žalobkyně ostatně nikterak v projednávaném případě nezpochybnila skutečnost, že dotčené žádosti o informace byly nezbytné. Uvedené žádosti o informace tedy rovněž přerušily promlčení.

33 Pokud jde o rozhodnutí 93/82, které nebylo zrušeno ve svých částech prokazujících účast žalobkyně ve smyslu čl. 2 odst. 1 nařízení č. 2988/74 na protiprávních jednáních článku 82 ES, je nadále plně účinné, zejména co se týče přerušení promlčení vůči žalobkyni.

34 Pětiletá promlčecí doba byla poté zastavena podle článku 3 nařízení č. 2988/74 na dobu řízení o žalobě směřující proti rozhodnutí 93/82, jak před Soudem, tak před Soudním dvorem (od 19. března 1993 do 16. března 2000, aniž by bylo třeba rozhodnout ohledně období od vynesení rozsudku CMB Soudu do zahájení řízení před Soudním dvorem).

35 Po vynesení rozsudku CMB Soudního dvora je nejdelším obdobím pro účely výpočtu promlčecí doby období až do sdělení žalobkyni ON 2003 (15. dubna 2003). Toto období o délce přibližně třiceti sedmi měsíců je kratší než pět let. Vzhledem k tomu, že od ukončení zneužití neuplynulo po přerušení promlčení žádné více než pětileté období, je nutno konstatovat, že pětiletá promlčecí doba byla dodržena.

36 Co se dále týče desetileté promlčecí doby, je nutno konstatovat, že v projednávaném případě neustále plyne, neboť ON 1990 promlčení přerušilo. Přitom během období přibližně čtrnácti a půl roku, které uplynulo od ukončení zneužití, ke kterému došlo, podle typu zneužití, od konce září 1989 do prosince 1989, do oznámení napadeného rozhodnutí žalobkyni (30. dubna 2004), byla desetiletá promlčecí lhůta zastavena na dobu řízení ohledně žaloby směřující proti rozhodnutí 93/82, tedy na dobu přibližně sedmi let.

37 Z toho vyplývá, že vzhledem k tomu, že období, mimo období zastavení, od ukončení konstatovaných zneužití do přijetí napadeného rozhodnutí, nepřesahuje deset let, takže desetiletá promlčecí doba ve smyslu čl. 2 odst. 3 nařízení č. 2988/74 byla rovněž dodržena.

38 Napadené rozhodnutí bylo tedy přijato v souladu s nařízením č. 2988/74.

39 Nyní je tedy třeba přezkoumat použitelnost zásady přiměřené lhůty na projednávanou věc. Taková zásada, uvedená, jakožto součást zásady řádné správy, v čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, musí být dodržena ve všech správních řízeních Společenství (rozsudek Soudu ze dne 13. ledna 2004, JCB Service v. Komise, T-67/01, Recueil, s. II-49, bod 36).

40 Účastnice řízení se neshodují ohledně toho, zda se zásada přiměřené lhůty použije v projednávaném případě (viz body 20 a 21 výše).

41 Soud ve svém výše uvedeném rozsudku CMA CGM a další v. Komise (bod 324) rozhodl, že nařízení č. 2988/74 zavedlo ucelenou podrobnou právní úpravu období, ve kterých Komise byla oprávněna, aniž by porušila základní požadavek právní jistoty, uložit pokuty podnikům, proti kterým se vedlo řízení podle pravidel hospodářské soutěže Společenství. V případě existence této právní úpravy musí být jakákoli úvaha spojená s povinností Komise vykonávat svou pravomoc ukládat pokuty v přiměřené lhůtě odmítnuta. Soudní dvůr implicitně v rámci kasačního opravného prostředku (usnesení Soudního dvora ze dne 28. října 2004, Komise v. CMA CGM a další, C-236/03 P, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, bod 35) potvrdil výše uvedené posouzení učiněné Soudem.

42 Je třeba mít za to, že řešení uvedené ve výše uvedeném rozsudku CMA CGM a další v. Komise, jak byl potvrzen uvedeným usnesením Soudního dvora, je zcela použitelné v projednávané věci. Žalobkyně se totiž ve výše uvedené věci CMA CGM a další v. Komise omezily na uplatnění porušení zásady přiměřené lhůty nikoliv za účelem dosažení zrušení napadeného rozhodnutí, avšak na podporu jejich žalobního důvodu směřujícího ke zrušení pokut, které jim byly uloženy, nebo snížení jejich výše. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí je rozhodnutím, kterým se ukládá pokuta ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení č. 4056/86 (viz bod 22 výše), usiluje tento žalobní důvod směřující k jeho zrušení ve skutečnosti o zrušení pokuty, kterou ukládá. Komise krom toho přijala

napadené rozhodnutí za dodržení promlčecích dob stanovených nařízením č. 2988/74. Za těchto podmínek není důvod odchýlit se od řešení uvedeného Soudem ve výše uvedeném rozsudku CMA CGM a další v. Komise.

43 Co se týče argumentů, ostatně žalobkyní téměř neuvedených (viz bod 20 výše), směřujících k nepoužití v projednávané věci řešení uvedeného ve výše uvedeném rozsudku CMA CGM a další v. Komise, je třeba konstatovat, že při analýze neobstojí. Co se týče odkazu na zásadu právní jistoty, je třeba připomenout, že nařízení č. 2988/74 výslovně ve svém druhém bodě odůvodnění zohledňuje nutnost zajistit právní jistotu, konkrétně zavedením zásady promlčení (výše uvedený rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 322). Co se týče zásady dodržování práva na obhajobu, je třeba připomenout, že jestliže nedošlo k promlčení stanovenému v nařízení č. 2988/74, nemá žádný podnik nebo sdružení podniků, proti kterým je vedeno šetření v oblasti hospodářské soutěže podle nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), jistotu, pokud jde o výsledek tohoto řízení a případné uložení sankcí nebo pokut. Prodloužení doby trvání této nejistoty je tak vlastní řízením podle nařízení č. 17 a není samo o sobě porušením práva na obhajobu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 16. prosince 2003, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied et Technische Unie v. Komise, T-5/00 a T-6/00, Recueil, s. II-5761, bod 91, použitelný obdobně na šetření uskutečněná na základě nařízení č. 4056/86 a nezrušený v tomto bodě Soudním dvorem).

44 Co se týče argumentu žalobkyně uvedeného na jednání a uvedeného na konci bodu 20 výše, je třeba konstatovat, že nic v nařízení č. 2988/74 nepodporuje takový argument, a je tedy třeba jej zamítnout.

45 Krom toho, co se týče použití pravidel hospodářské soutěže, překročení přiměřené lhůty může být důvodem zrušení pouze v případě rozhodnutí, kterým se konstatují protiprávní jednání, jestliže bylo prokázáno, že porušení této zásady porušilo právo na obhajobu dotčených podniků. Mimo tento specifický případ nemá nedodržení povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě dopad na platnost správního řízení (výše uvedený rozsudek Soudu Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektronisch Gebied et Technische Unie v. Komise, bod 74, a citovaná judikatura).

46 Krom toho rozhodnutí přijaté Komisí na základě ekvity podle již ustálené praxe přijaté soudem Společenství, kterým se snižuje výše pokuty s ohledem na délku řízení, spadá do posuzovací pravomoci Komise v oblasti stanovení pokut a nemůže vyvrátit neuplatnění zásady přiměřené lhůty v projednávaném případě (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 325).

47 Z předchozího vyplývá, že i přes prodlení Komise s přijetím napadeného rozhodnutí vzhledem k tomu, že promlčecí doby ve smyslu nařízení č. 2988/74 byly dodrženy, nemůže být zásada přiměřené lhůty uplatněna.

48 Aniž by bylo v rámci tohoto žalobního důvodu třeba zkoumat výtku žalobkyně vycházející z údajného porušení jejího práva na obhajobu uvedenou v bodě 17 výše, která bude přezkoumána v rámci třetího žalobního důvodu (viz bod 78 níže), první žalobní důvod tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neexistence nezměnitelného konstatování zneužití v rozsudku CMB Soudního dvora

– Argumenty účastnic řízení

49 Žalobkyně v podstatě Komisi vytýká, že opětovně v napadeném rozhodnutí nepřezkoumala skutkovou podstatu protiprávních jednání uvedených v rozhodnutí 93/82 z důvodu, že „již není možno proti nim podat opravný prostředek“ (bod 48 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Je tedy nepochopitelné, že nelze zpochybnit samotné základy napadeného rozhodnutí.

50 Zaprvé rozsudků, kterých se Komise dovolává v napadeném rozhodnutí, co se týče překážky věci rozsouzené pojící se s rozsudkem CMB Soudního dvora a rozsudkem CMB Soudu, se dovolává nesprávně. Aby totiž rozsudek Soudního dvora založil překážku věci rozsouzené, musí se podle žalobkyně týkat stejných účastníků řízení, stejných žalobních důvodů a hlavně stejného aktu (rozsudek Soudu ze dne 12. prosince 1996, Altmann a další v. Komise, T-177/94 a T-377/94, Recueil, s. II-2041, body 50 až 52). Napadený akt se však v projednávaném případě liší od rozhodnutí 93/82. Krom toho v rámci řízení týkajícího se žaloby směřující proti rozhodnutí 93/82 nebyly uvedeny „četné žalobní důvody“. Konečně, oddělené přijetí napadeného rozhodnutí na základě rozhodnutí 93/82 přijatého dvanáct let předtím nemůže být připuštěno.

51 Zadruhé vzhledem k tomu, že právo hospodářské soutěže vychází „podstatně z trestního práva“, a k tomu, že „základní práva použitelná na trestní právo […] se použijí na řízení vedoucí k uložení pokut v právu hospodářské soutěže“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287,

bod 150, ve stejném smyslu jako judikatura Evropského soudu pro lidská práva), z „použitelných obecných zásad“ stejně jako zejména z článku 49 Listiny základních práv Evropské unie a článku 15 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech Organizace spojených národů vyplývá, že musí být použit nejpříznivější zákon. V souladu s rčením *tempus regit actum* se legalita napadeného aktu tedy musí posuzovat podle skutkových a právních okolností existujících ke dni, kdy byl akt přijat. Platné právo se však od přijetí rozhodnutí 93/82 podstatně vyvíjelo ve smyslu příznivém pro žalobkyni. Podle žalobkyně nemůže být zásada právní jistoty, které se Komise dovolává, překážkou zohlednění tohoto vývoje Komisí. Naopak má na základě zásady *nulla poena sine lege*, která je „podstatně spjata se zásadou právní jistoty“, jakož i článku 7 Evropské úmluvy o lidských právech a článku 49 Listiny základních práv Evropské unie povinnost zohlednit uvedený vývoj.

52 Zatřetí četné skutečnosti z doby po rozhodnutí 93/82 prokazují nesprávnost původních obvinění a Komise je nemůže přehlížet.

53 Začtvrté nepřesnost původních námitek žalobkyni zabránila v jejich napadení.

54 Komise má za to, že žádný z argumentů na podporu tohoto žalobního důvodu není opodstatněný. Tyto argumenty znamenají zpochybnění řešení uvedeného v rozsudku CMB Soudního dvora a rozsudku CMB Soudu, jakož i platnosti nezrušených částí rozhodnutí 93/82, a zejména těch, kterými se konstatují dotčená zneužití, což je

porušením zásady překážky věci rozsouzené a zásady právní jistoty. Dále zpochybňuje trestní charakter práva hospodářské soutěže Společenství a údajně příznivý vývoj posledně uvedeného pro žalobkyni.

– Závěry Soudu

55 Je třeba úvodem připomenout, že Soudní dvůr uznal zásadní význam, který přísluší jak v právním řádu Společenství, tak ve vnitrostátních právních řádech zásadě překážky věci pravomocně rozsouzené. Za účelem zajištění jak stability práva a právních vztahů, tak řádného výkonu spravedlnosti je totiž důležité, aby soudní rozhodnutí, která se po vyčerpání možných procesních prostředků nebo po uplynutí lhůt stanovených pro tyto procesní prostředky stala konečnými, již nemohla být zpochybněna (rozsudky Soudního dvora ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, Recueil, s. I-10239, bod 38, a ze dne 16. března 2006, Kapferer, C-234/04, Sb. rozh. s. I-2585, bod 20).

56 Posouzení skutkových a právních otázek s konečnou platností zakládá překážku věci rozsouzené, jestliže tyto otázky byly skutečně nebo nezbytně rozhodnuty rozsudkem a nejsou dotčeny částečným zrušením tohoto rozsudku (rozsudek Soudu PVC II, bod 77; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 28. února 2002, Cascades v. Komise, T-308/94, Recueil, s. II-813, bod 70).

57 Skutkové nebo právní otázky, které byly skutečně nebo nezbytně rozhodnuty rozsudkem CMB Soudního dvora a rozsudkem CMB Soudu v rozsahu, v jakém nebyly dotčeny částečným zrušením rozsudku CMB Soudu, založily překážku věci pravomocně rozsouzené. Z toho vyplývá, že všichni účastníci řízení, kterých se týkal

rozsudek Soudního dvora CMB, včetně jak žalobkyně, tak Komise, nemohou opět zpochybnit to, o čem bylo předtím rozhodnuto.

58 Dovolávání se žalobkyní výše uvedeného rozsudku Altmann a další v. Komise nemůže tento závěr zpochybnit. Jak totiž ostatně podotýká Komise, uvedený rozsudek byl vydán v kontextu námitky nepřípustnosti, zatímco přípustnost této žaloby není zpochybněna. Výše uvedený rozsudek Altmann a další v. Komise, který patří do rámce ustálené judikatury, podle které překážka věci rozsouzené pojící se k rozsudku Soudního dvora může být překážkou přípustnosti následné žaloby pouze tehdy, pokud tyto dvě žaloby proti sobě staví stejné účastníky řízení, týkají se stejného předmětu a jsou založeny na stejném důvodu (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 19. září 1985, Hoogovens Groep v. Komise, 172/83 a 226/83, Recueil, s. 2831, bod 9, a ze dne 22. září 1988, Francie v. Parlament, 358/85 a 51/86, Recueil, s. 4821, bod 12; rozsudek Soudu ze dne 8. března 1990, Maindiaux a další v. CES, T-28/89, Recueil, s. II-59, bod 23), tedy není relevantní.

59 Je třeba rovněž připomenout, že na základě zásady právní jistoty jsou akty orgánů Společenství považovány za platné a mají právní účinky tak dlouho, dokud nejsou vzaty zpět, zrušeny v rámci žaloby na neplatnost nebo prohlášeny neplatnými v návaznosti na předběžnou otázku nebo námitku protiprávnosti (rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 2004, Komise v. Řecko, C-475/01, Sb. rozh. s. I-8923, body 18 a následující). Zásada právní jistoty krom toho rovněž brání zpochybnění konečného charakteru aktů orgánů Společenství, jakmile lhůta pro podání žaloby proti těmto aktům stanovená v článku 230 ES uplynula, a to i v rámci námitky protiprávnosti vznesené proti uvedeným aktům (rozsudky Soudního dvora ze dne 30. ledna 1997, Wiljo, C-178/95, Recueil, s. I-585, bod 19, a ze dne 15. února 2001, Nachi Europe, C-239/99, Recueil, s. I-1197, bod 29; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 1994, TWD, C-188/92, Recueil, s. I-833, bod 16).

60 Nezrušené části rozhodnutí 93/82, které již nemohou být předmětem žaloby, jsou tedy v konečném výsledku součástí právního řádu Společenství a mají veškeré právní účinky. Je tomu tak zejména v případě částí rozhodnutí 93/82 týkajících se účasti žalobkyně na konstatovaných zneužitích v rozsahu, v jakém se zrušení pokuty (tedy pouze článků 6 a 7 výroku rozhodnutí 93/82) rozsudkem CMB Soudního dvora, z čistě procesních důvodů, nijak nedotýká legality uvedených částí rozhodnutí 93/82. Tato legalita ostatně není žalobkyní zpochybněna.

61 Z toho vyplývá, že argument žalobkyně, podle kterého jiné žalobní důvody nebyly v řízení o žalobě směřující proti rozhodnutí 93/82 uvedeny, musí být zamítnut jako neopodstatněný. Přijmout totiž takový argument by znamenalo zpochybnit části rozhodnutí 93/82, které se staly konečnými, což by bylo porušením zásady právní jistoty.

62 Z toho rovněž vyplývá, že Komise mohla oprávněně založit napadené rozhodnutí na nezrušených částech rozhodnutí 93/82, aby žalobkyni uložila pokutu jako sankci za zneužití, která jsou v nich konstatována.

63 V tomto ohledu ani nařízení č. 4056/86, ani nařízení č. 17 výslovně nevyloučila přijetí dvou formálně oddělených odlišných aktů na dvou odlišných právních základech, tedy aktu, kterým se konstatuje protiprávní jednání (v případě nařízení č. 4056/86 na základě jeho čl. 11 odst. 1) a aktu, kterým se ukládá pokuta (na základě čl. 19 odst. 2 téhož nařízení).

64 Je krom toho bez významu, že uplynulo dvanáct let od přijetí rozhodnutí 93/82 do přijetí napadeného rozhodnutí v rozsahu, v jakém posledně uvedené rozhodnutí bylo přijato za dodržení promlčecích dob s ohledem na nařízení č. 2988/74.

65 Co se týče argumentu žalobkyně týkajícího se údajně trestního charakteru hmotného práva hospodářské soutěže Společenství a odpovídající nutnosti, aby Komise v napadeném rozhodnutí zohlednila údajně pro žalobkyni příznivý vývoj tohoto práva, musí být rovněž zamítnut.

66 Premisa tohoto argumentu je totiž nesprávná. Ze znění čl. 19 odst. 4 nařízení č. 4056/86 vyplývá, že pokuty uložené podle tohoto ustanovení nemají trestněprávní povahu. Krom toho bylo rozhodnuto, že účinnost práva hospodářské soutěže Společenství by byla vážně dotčena, kdyby byla přijata teze, že právo hospodářské soutěže spadá do trestního práva (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 18. září 2003, Volkswagen v. Komise, C-338/00 P, Recueil, s. I-9189, bod 97). Je třeba navíc uvést, že výše uvedený rozsudek Hüls v. Komise, kterého se žalobkyně dovolává, není relevantní, neboť Soudní dvůr v uvedeném rozsudku pouze rozhodl, že zásada presumpce neviny se použije na řízení týkající se porušení pravidel hospodářské soutěže platných pro podniky, která mohou vést k uložení pokut nebo penále (bod 150). Konečně je třeba konstatovat, že žalobkyně nepředkládá žádný jiný platný argument na podporu své teze, která musí být zamítnuta.

67 Z toho vyplývá, že argument žalobkyně musí být zamítnut, aniž by bylo třeba zkoumat, zda se ve prospěch žalobkyně zmírnila či nezmírnila pravidla hospodářské soutěže, vzhledem ke kterým byla dotčená protiprávní jednání konstatována a sankcionována v rozhodnutí 93/82, během období od rozsudku CMB Soudního dvora, který potvrdil analýzu v rozhodnutí 93/82, co se týče konstatování protiprávních jednání, do napadeného rozhodnutí. Podpůrně je třeba uvést, že i za předpokladu, že by se právo hospodářské soutěže vyvinulo pro žalobkyni příznivě, což posledně uvedená nikterak neprokazuje, nemůže být zasahováno do částí rozhodnutí 93/82 konstatujících protiprávní jednání a účast žalobkyně na uvedených protiprávních jednáních, aniž by byla porušena zásada právní jistoty a zásada překážky věci rozsouzené.

68 Co se týče argumentu žalobkyně týkajícího se údajně nových skutečností, které vyvstaly po přijetí rozhodnutí 93/82, je třeba rozhodnout, že za předpokladu, že by takové skutečnosti byly prokázány, nemohly by být zohledněny z důvodu zásady překážky věci rozsouzené, která platí rovněž pro Komisi, a zásady právní jistoty, jakož i z důvodu, že komplexní posouzení uskutečněná Komisí zejména v oblasti hospodářské soutěže musí být přezkoumána pouze s ohledem na informace, které měla k dispozici v okamžiku, kdy tato posouzení uskutečnila (rozsudek Soudu ze dne 28. března 2000, T. Port v. Komise, T-251/97, Recueil, s. II-1175, bod 38).

69 Konečně argument týkající se údajné nepřesnosti původních námitek, který je pouze tvrzením, musí být rovněž zamítnut v rozsahu, v jakém žalobkyně neprokázala, že její postavení mohlo být odlišné, kdyby, podle ní, nebyly původní námitky nepřesné.

70 Z předchozího vyplývá, že třetí žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na obhajobu

– Argumenty účastnic řízení

71 Žalobkyně tvrdí, že bylo porušeno její právo na obhajobu z důvodu, že Komise, i přes změny práva v „zásadních bodech“, odmítla diskutovat o skutkové podstatě zneužití a omezila diskusi na pokutu. Avšak vzhledem k tomu, že žalobkyně obdržela pouze „kopii pro komentáře“ ON 1990, nemohla se v tehdejší době bránit, jak by učinil přímý adresát oznámení námitek a potenciální dlužník pokuty. Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr zrušil pokutu, která byla žalobkyni uložena v rozhodnutí 93/82, z důvodu, že ON 1990 jí nebylo určeno, náleželo tedy Komisi znovu zahájit řízení jako celek zasláním „úplného“ oznámení námitek žalobkyni, čímž by jí bylo umožněno diskutovat o protiprávních jednáních konstatovaných v rozhodnutí 93/82. ON 2003 tedy neplní

tuto funkci, která spočívá v poskytnutí všech nezbytných informací podnikům za účelem jejich účinné obhajoby před tím, než Komise přijme konečné rozhodnutí (rozsudek Soudního dvora ze dne 31. března 1993, Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, Recueil, s. I-1307, I-1594, bod 42).

72 Komise tvrdí, že žalobkyně oproti podniku, který napadl rozhodnutí 93/82, jehož adresátem rovněž byl, se rozhodla uplatnit tyto argumenty v rámci řízení týkajícího se žaloby směřující proti rozhodnutí 93/82, pouze co se týče pokuty, čímž ukázala, že měla za to, že se v tehdejší době platně bránila, co se týče konstatování protiprávních jednání. Dále tvrdí, že zásada právní jistoty žalobkyni brání vznést tyto argumenty v rámci tohoto řízení a dovolává se v tomto ohledu rozsudku Soudního dvora PVC II (bod 73), podle kterého řízení směřující k nahrazení zrušeného aktu může být znovu zahájeno v bodě, kdy došlo k protiprávnosti. Tato zásada by se měla *a fortiori* uplatnit v projednávaném případě, neboť rozhodnutí 93/82 bylo zrušeno rozsudkem CMB Soudního dvora pouze v části týkající se pokut. Konečně uvádí, že v projednávané věci byl původní formální nedostatek odstraněn, neboť žalobkyni bylo určeno ON 2003, které ji informovalo, že jí může být individuálně uložena pokuta.

– Závěry Soudu

73 Žalobkyně tímto žalobním důvodem tvrdí, že skutečnost, že byla plně schopna zpochybnit skutkovou podstatu protiprávních jednání v průběhu řízení týkajícího se

žaloby směřující proti rozhodnutí 93/82, avšak údajně nikoliv během správního řízení před přijetím uvedeného rozhodnutí, je porušením jejího práva na obhajobu v průběhu správního řízení, které předcházelo přijetí napadeného rozhodnutí.

74 Žalobkyně byla na jednání dotázána, v čem se mohla lépe bránit, kdyby byla přímo adresátem ON 1990, spíše než aby byla bráněna, jako člen námořní konference, Cewal. Žalobkyně však neposkytla žádnou přesvědčivou odpověď. Omezila se totiž na dovolávání se kompromisu, který podle ní určoval směr obhajoby profesionálního sdružení, jehož členové, soutěžitelé, mají odlišné, ne-li protichůdné zájmy. Soud má za to, že tak obecný argument nemůže v projednávaném případě přesvědčit v rozsahu, v jakém bylo právě v zájmu všech členů Cewal bez výjimky zpochybnit existenci protiprávních jednání konstatovaných Komisí v ON 1990.

75 Žalobkyni přitom náleží předložit konkrétní důkaz, že její postavení mohlo být odlišné, tedy že rozhodnutí 93/82 mohlo být přijato v jiném znění, co se týče konstatování zneužití, která jsou jí přičítána, pokud by se mohla vyjádřit nikoliv jako adresát kopie ON 1990, ale jako přímý adresát uvedeného oznámení námitek. V tomto ohledu je třeba připomenout, že žalobkyně byla formálně vyzvána, nejen aby předložila svá písemná vyjádření k ON 1990, což byla možnost, které skutečně využila, ale aby se rovněž účastnila správního slyšení, které se konalo v její přítomnosti dne 22. října 1990.

76 Každopádně i za předpokladu, že by se žalobkyně nemohla náležitě bránit, co se týče konstatování protiprávních jednání v průběhu původního správního řízení, což neprokázala, tohoto údajného zásahu do jejího práva na obhajobu se nelze úspěšně dovolávat v rámci této věci v rozsahu, v jakém se rozhodnutí 93/82, co se týče

konstatování protiprávních jednání, stalo konečným. Je totiž třeba připomenout (viz body 59 až 61 výše), že zásada právní jistoty brání zpochybnění nezrušených částí rozhodnutí 93/82.

77 Krom toho je třeba zdůraznit, že ON 2003 označuje žalobkyni jako adresáta pokuty. Žalobkyně na ně dlouze odpověděla zpochybněním protiprávních jednání, co se týče zjištění protiprávních jednání, aniž by však uplatnila sebemenší argument více či méně spojený s tímto žalobním důvodem. Výtky uvedené Komisí v napadeném rozhodnutí jsou přesně shodné s výtkami obsaženými v ON 2003 (které jsou shodné s výtkami uvedenými v rozhodnutí 93/82). Žalobkyně krom toho byla slyšena úředníkem pro slyšení. Přístup ke spisu jí byl nabídnut. Mohla tedy formálně vykonat své právo na obhajobu. Oproti tomu, co tvrdí žalobkyně, ON 2003 tedy zcela splnilo svou funkci.

78 Co se týče konečně údajného porušení práva na obhajobu žalobkyně, kterého se dovolává v rámci prvního žalobního důvodu, vyplývajícího z okolnosti, že žalobkyně nemohla nalézt dřívější dokumenty nebo dřívější zaměstnance z důvodu doby, která uplynula od rozhodnutí 93/82 (viz bod 17 výše), je třeba mít za to, že žalobkyně rovněž nepředložila důkaz takového porušení ani přesně neuvádí, které dokumenty nebo která svědectví by jí byla užitečná. Je třeba navíc připomenout, že žalobkyně nevyužila příležitosti přístupu ke spisu, která jí byla nabídnuta (bod 49 odůvodnění napadeného rozhodnutí), zatímco v něm, jak Komise uvedla na jednání, byly uvedeny všechny dokumenty. Každopádně se jeví, že údajně chybějící dokumenty, na které žalobkyně odkazuje, se týkají skutkové podstaty zneužití. Vzhledem k tomu, že posledně uvedená zneužití byla definitivně konstatována v rozhodnutí 93/82, o jejich skutkové podstatě nemůže být pod hrozbou porušení zásady překážky věci rozsouzené a zásady právní jistoty, opětovně diskutováno.

79 Z předchozího vyplývá, že druhý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedostatečného odůvodnění a neodůvodnění napadeného rozhodnutí

– Argumenty účastnic řízení

80 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že napadené rozhodnutí je nedostatečně odůvodněno z důvodu, že Komise neprokázala ani dominantní postavení Cewal, ani existenci žádného ze tří identifikovaných údajných zneužití, ani jejich účinek spočívající v uzavření trhu ve smyslu článku 82 ES. Napadené rozhodnutí krom toho nedává Soudu možnost přezkumu opodstatněnosti a výše pokuty v rámci jeho pravomoci přezkumu v plné jurisdikci.

81 Komise v podstatě odpovídá, že projednávaný žalobní důvod spojený s druhým žalobním důvodem a překrývající se s třetím žalobním důvodem musí být zamítnut. Směřuje totiž k přezkumu, čímž by došlo k zjevnému porušení lhůt pro podání opravného prostředku, zásad právní jistoty a překážky věci rozsouzené, nejen opodstatněnosti nezrušených částí rozhodnutí 93/82, ale i částí rozsudku CMB Soudního dvora a rozsudku CMB Soudu, které se oba dva staly konečnými a které zamítly žalobní důvody směřující ke zrušení konstatování uvedených v rozhodnutí 93/82, co se týče zneužití, kterých se žalobkyně dopustila.

– Závěry Soudu

82 Podle ustálené judikatury je povinnost uvést odůvodnění podstatnou formální náležitostí, kterou je třeba odlišit od otázky opodstatněnosti odůvodnění, která spadá do legality sporného aktu po meritorní stránce. V této perspektivě musí být odůvodnění vyžadované článkem 253 ES přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musejí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly

seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a hájit svá práva a soud mohl vykonávat svůj přezkum (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. března 1985, Nizozemsko a Leeuwarder Papierwarenfabriek v. Komise, 296/82 a 318/82, Recueil, s. 809, bod 19, a ze dne 19. září 2002, Španělsko v. Komise, C-114/00, Recueil, s. I-7657, bod 62). Co se týče rozhodnutí přijatého podle článku 82 ES, tato zásada vyžaduje, aby napadené rozhodnutí uvádělo skutkové okolnosti, na nichž závisí právní odůvodnění opatření, a důvody, které vedly k přijetí rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 30. ledna 2007, France Télécom v. Komise, T-340/03, Sb. rozh. s. II-107, bod 57, proti kterému nebyl podán v tomto bodě kasační opravný prostředek).

83 Projednávaný žalobní důvod je ve skutečnosti založen na domněnce, podle které Komise měla opětovně přezkoumat věc, co se týče konstatování protiprávních jednání. Napadené rozhodnutí je však rozhodnutím, kterým se ukládá pokuta ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2988/74 (viz bod 22 výše). Vyžadované odůvodnění týkající se pokuty je uvedeno v bodech 67 až 111 napadeného rozhodnutí. Krom toho přístup uplatněný v napadeném rozhodnutí spočívající v tom, že pro uložení pokuty toto rozhodnutí vychází z nezrušených a konečných částí rozhodnutí 93/82 v rozsahu, v jakém konstatují zneužití, byl shledán opodstatněným v rámci posouzení třetího žalobního důvodu. Je krom toho jasné, že tento přístup byl Komisí vysvětlen právně dostatečným způsobem. Z textu napadeného rozhodnutí (body 17 a 41 odůvodnění) a navíc z ON 2003 (zejména bodu 27 odůvodnění) totiž vyplývá, že co se týče skutkové podstaty zneužití, kterých se žalobkyně dopustila, Komise pouze a jednoduše odkázala na části rozhodnutí 93/82, které prokazují uvedená protiprávní jednání, jejichž shrnutí napadené rozhodnutí obsahuje (body 21 až 40 odůvodnění). Komise rovněž v napadeném rozhodnutí (body 42 až 46 odůvodnění) uvedla, že tyto nezrušené části rozhodnutí 93/82 nabyly právní moci na základě zásad právní jistoty a překážky věci rozsouzené.

84 Je tedy nesporné, že se žalobkyně mohla seznámit s veškerým odůvodněním napadeného rozhodnutí. Je třeba krom toho konstatovat, že Soud mohl plně vykonávat svůj přezkum legality napadeného rozhodnutí.

85 Z předchozího vyplývá, že napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněno.

86 Za těchto podmínek je třeba čtvrtý žalobní důvod zamítnout jako neodůvodněný.

K návrhovým žádáním uvedeným podpůrně a směřujícím ke snížení výše uložené pokuty

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z diskriminačního charakteru pokuty

– Argumenty účastnic řízení

87 Žalobkyně tvrdí, že uložení „téměř celé" pokuty žalobkyni je diskriminační. Společnosti Compagnie maritime du Congo (dále jen „CMDC"), dříve Compagnie maritime zaïroise (dále jen „CMZ"), která podle systému přerozdělování nákladů nebo příjmů stanoveného v čl. 3 písm. e) nařízení č. 4056/86, měla ze zneužití největší zisk z důvodu svého převažujícího podílu na společných příjmech, měla být rovněž uložena pokuta. Ostatně příslušnost předsedy a generálního tajemníka Cewal k ředitelství žalobkyně, umístění generálního sekretariátu Cewal ve stejné budově, jako je budova žalobkyně, praktiky, které údajně založily převahu žalobkyně, které byly uvedeny v napadeném rozhodnutí, nejsou pádnými důvody. Cewal totiž byla entitou odlišnou od svých členů a všechna její rozhodnutí byla přijímána jednomyslně nebo většinou dvou třetin jejích členů. Důvod týkající se získání žalobkyní kontroly Dafra-Lines a Deutsche Afrika Linien-Woermann Linie rovněž není pádným důvodem. Datum získání kontroly se totiž neshoduje s obdobím, během kterého došlo k údajným zneužitím. Co se týče prodeje nebo převedení práv CMZ na žalobkyni nebo Cewal, jednalo se pouze o dohody krátkého trvání mezi žalobkyní a CMZ, během kterých posledně uvedená nadále plně

vykonávala svou úlohu provozovatele námořní liniové dopravy. CMZ opětovně v roce 1993 použila své vlastní lodě. K této praxi ostatně došlo po ukončení údajných zneužití. Během období, během kterého došlo ke zneužitím, zajišťovala CMZ službu pravidelné linky. Konečně CMDC je jediným členem Cewal dosud aktivním na trase Evropa-Zair (který se stal Republikou Kongo). Přístup Komise, podle kterého žalobkyně měla nejvíce odpovědnosti v Cewal a její chování mělo zvláště významný dopad na trh, je krom toho v rozporu s praxí Komise a teorií společného dominantního postavení. Konečně, CMDC již v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí nebyla v obtížném finančním postavení, které odůvodňovalo, aby jí nebyla uložena Komisí pokuta v rozhodnutí 93/82, zatímco žalobkyně takové těžkosti měla.

88 Za těchto podmínek není „jediné odůvodnění“ uvedené v bodě 88 odůvodnění napadeného rozhodnutí na podporu neuložení pokuty CMDC, podle kterého žádný jiný člen Cewal „nemohl tvrdit, že je v situaci shodné se situací CMZ […] [která] se musela zbavit svých lodí a již se nezabývala námořní dopravou“, přesvědčivé. Žalobkyně se totiž dnes nachází v situaci, kdy již nemá lodě a neprovádí námořní dopravu. Úvahy Komise tedy naopak odůvodňují to, aby pokutu zaplatila právě CMDC, a nikoliv žalobkyně.

89 Žalobkyně krom toho tvrdí, že Komise připustila, že rok 2003 vzala jako referenční rok pro stanovení výše pokuty spíše než rok 1992. Za těchto podmínek měla Komise

přezkoumat diskriminační charakter pokuty v roce 2004 a zohlednit skutečnost, že CMDC je dnes aktivní v dotčeném odvětví a již nemá obtíže, které Komisi vedly k tomu, aby jí neuložila pokutu v rozhodnutí 93/82.

90 Komise se stejným způsobem nemůže platně dovolávat rozsudku CMB Soudu, který rozhodl ohledně situace v roce 1992, aby odmítla výtku týkající se rovného zacházení. Naopak bod 237 rozsudku CMB Soudu uplatněný na případ žalobkyně v roce 2004 by měl vést k osvobození žalobkyně od veškeré pokuty, neboť posledně uvedená již nevykonává dotčenou aktivitu.

91 Komise zpochybňuje tyto argumenty.

– Závěry Soudu

92 Je třeba připomenout, že zásada rovného zacházení je podle ustálené judikatury porušena pouze tehdy, když je se stejnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (rozsudky Soudu ze dne 29. listopadu 2005, Union Pigments v. Komise, T-62/02, Sb. rozh. s. II-5057, body 155 a 156; ze dne 6. prosince 2005, Brouwerij Haacht v. Komise, T-48/02, Sb. rozh. s. II-5259, bod 108, a ze dne 5. prosince 2006, Westfalen Gassen Nederland v. Komise, T-303/02, Sb. rozh. s. II-4567, bod 152).

93 Žalobkyně v projednávaném případě tvrdí, že byla ve srovnání s ostatními členskými podniky Cewal diskriminována, a zejména ve srovnání s CMDC, které – i když se při

přijetí napadeného rozhodnutí nacházela v situaci údajně srovnatelné s její, když bylo přijato rozhodnutí 93/82 – nebyla pokuta uložena.

94 Soud v tomto ohledu připomíná, že jestliže podnik svým chováním porušil článek 82 ES, nemůže se vyhnout sankci z důvodu, že ostatním hospodářským subjektům nebyla uložena pokuta, pokud, jak je tomu v projednávaném případě, situace těchto posledně uvedených není předmětem řízení před soudem Společenství (viz, co se týče podniků, které porušily článek 81 ES, výše uvedené rozsudky Ahlström Osaheyhtiö a další v. Komise, bod 197; Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied et Technische Unie v. Komise, bod 430, a Peróxidos Orgánicos v. Komise, bod 77).

95 Každopádně je třeba mít za to, že Soud při výkonu své pravomoci přezkumu v plné jurisdikci podle článku 21 nařízení č. 4056/86 ve smyslu článku 229 ES nemůže snížit výši pokuty uložené žalobkyni, aby zohlednil údajnou diskriminaci utrpěnou posledně uvedenou vzhledem k CMDC.

96 Nelze totiž jednak mít za to, že žalobkyně a CMZ byly ve srovnatelných situacích při přijetí rozhodnutí 93/82. V tomto ohledu postačí připomenout, že stupeň účasti žalobkyně na protiprávních jednáních byl významnější. Krom toho finanční a obchodní situace CMZ se jasně lišila od situace žalobkyně při přijetí rozhodnutí 93/82, takže Komise neporušila zásadu rovného zacházení uložením vyšší pokuty žalobkyni než ostatním členům Cewal a neuložením pokuty CMZ.

97 Krom toho podobnost situací, které se dovolává žalobkyně v rámci projednávaného žalobního důvodu, je spojena se změnou její vlastní situace, ke které došlo po konstatování protiprávních jednání v rozhodnutí 93/82. Taková změna však nemohla být zohledněna v napadeném rozhodnutí, které směřuje k uložení peněžité sankce za protiprávní jednání, která byla definitivně konstatována v rozhodnutí 93/82. Komise byla povinna zohlednit novou situaci žalobkyně pouze pro účely dodržení maximální výše 10 % obratu ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení č. 4056/86, uskutečněného v hospodářském roce předcházejícím roku, ve kterém bylo vydáno napadené rozhodnutí, což ostatně učinila (bod 111 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

98 Pátý žalobní důvod tedy musí být zamítnut jako neodůvodněný.

K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nepřiměřenosti pokuty

– Argumenty účastnic řízení

99 Žalobkyně na podporu projednávaného žalobního důvodu v podstatě uplatňuje čtyři výtky.

100 Zaprvé konstatovaná protiprávní jednání nejsou závažná. V tomto ohledu se podíl Cewal na trhu snížil ve prospěch podílu soutěžitelů na trhu během období, během kterého došlo ke zneužití, Cewal bylo vytknuto, že uplatňuje příliš nízké ceny, a nikoliv příliš vysoké ceny, a relevantní trh byl „mikroskopický“.

101 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že nový charakter odsouzení za zneužití společného dominantního postavení sám o sobě vyžadoval na základě obvyklé diametrálně odlišné praxe Komise a judikatury uložení pouze symbolické pokuty. Žalobkyně rovněž trvá na novém charakteru – i k tomuto dni – údajných zneužití, tedy v podstatě na tom, že zneužití spojené s dohodou s Ogefrem bylo prvním zneužitím majícím podobu nátlaku vykonávaného na cizí vládu, že ze zneužití spojeného s praxí bojových plavidel vyplývá rozšíření pojmu „predátorské ceny“ a že věrnostní slevy vyvolávají nový problém výkladu nařízení č. 4056/86.

102 Zatřetí žalobkyně spolupracovala s Komisí jako člen Cewal. Cewal totiž ukončila zneužití několik měsíců před odesláním ON 1990 a rovněž se aktivně snažila pomáhat Komisi ve střetu právních předpisů mezi Evropským společenstvím, Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a zeměmi západní a střední Afriky. Tento spolupracující postoj by měl být považován za polehčující okolnost na základě pokynů o metodě stanovování pokut uložených na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny“).

103 Konečně, začtvrté výpočet pokuty podle délky trvání protiprávního jednání je nesprávný. „Vzhledem k tomu, že délka trvání zneužití [oscilovala] mezi jedním a půl roku a dvěma lety“, nechápe žalobkyně, proč Komise bez odůvodnění zvýšila výše pokuty o 15 nebo 20 % dle zneužití od prvního roku porušení, tedy „mnohem víc“, než to umožňují praxe Komise a pokyny.

104 Komise tyto argumenty odmítá.

105 Co se zaprvé týče závažnosti zneužití, Komise má za to, že pokles podílu Cewal na trhu během období, ve kterém došlo k protiprávním jednáním, spolu se zvýšením podílu soutěžitele, nemůže zpochybnit její posouzení, založené hlavně na několika jiných skutečnostech, mezi které patří běžné přepravní sazby uplatňované mimo praxe bojových plavidel, které jsou vyšší než náklady vynaložené členy a prozrazují slabou hospodářskou soutěž, nikoliv na podílu Cewal na trhu. Komise připomíná, že rozsudek CMB Soudu každopádně potvrdil závažnost protiprávních jednání.

106 Co se zadruhé týče údajně nového charakteru uložení sankce za zneužití společného dominantního postavení konstatovaného v rozhodnutí 93/82 a zákazu uložit pokutu, který z něj dle judikatury vyplynul, Komise nejprve připomíná rozsudek CMB Soudu, podle kterého bylo legitimní nezohlednit uvedený údajně nový charakter pojmu „společné dominantní postavení“, neboť předmět vytýkaných zneužití není nikterak nový v právu hospodářské soutěže. Komise rovněž připomíná, že rozsudek CMB Soudního dvora jasně vyloučil, že by praktiky vytýkané v rozhodnutí 93/82 byly definicí nové zneužívající praxe.

107 Co se zatřetí týče argumentu žalobkyně týkajícího se jejího údajně spolupracujícího postoje a nejprve okolnosti, že Cewal rychle ukončila zneužití, Komise tvrdí, že pokyny odkazují pouze na praxi Komise v oblasti pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO, a nikoliv pokut uložených podle čl. 19 odst. 2 nařízení č. 4056/86. Nicméně za předpokladu možnosti obdobného uplatnění pokynů v projednávaném případě, se žalobkyně v projednávané věci nemůže dovolávat polehčující okolnosti v rozsahu, v jakém bylo dobrovolné ukončení protiprávních jednání před zahájením šetření Komise již dostatečně zohledněno při výpočtu délky trvání protiprávních jednání a ve kterém se podnik může dovolávat třetí odrážky bodu 3 pokynů pouze v případě, kdy ukončení jeho protiprávního jednání bylo motivováno

zásahy Komise (rozsudek Soudu ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, bod 341). Co se týče argumentu týkajícího se pomoci poskytnuté žalobkyní Komisi v rámci střetu právních předpisů, Komise jej odmítá, přičemž odkazuje na rozsudek CMB Soudu.

108 Co se konečně týče argumentu žalobkyně týkajícího se délky trvání protiprávních jednání, Komise má za to, že za předpokladu uplatnitelnosti pokynů by mohla výše pokuty být zvýšena podle bodu 1 B pokynů až o 50 % v případě střednědobého protiprávního jednání (obecně od jednoho do pěti let), což by umožnilo zvýšení o 10 % za rok zahrnutím rovněž dvanácti prvních měsíců protiprávního jednání. Komise upřesňuje, že takové zvýšení je ustálenou praxí.

– Závěry Soudu

109 Úvodem je třeba připomenout, že oproti tomu, co tvrdí Komise, jsou pokyny obdobně použitelné na protiprávní jednání porušující pravidla v oblasti dopravy, která byla konstatovaná a za která byla uložena sankce podle nařízení č. 4056/86, a tedy na projednávanou věc (výše uvedený rozsudek Soudu CMA CGM a další v. Komise, bod 242; rozsudek ze dne 11. prosince 2003, Minoan Lines v. Komise, T-66/99, Recueil, s. II-5515, bod 270, a rozsudek Strintzis Lines Shipping v. Komise, T-65/99, Recueil, s. II-5433, bod 158; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Recueil, s. II-3275, body 1525, 1528 a 1571).

110 Krom toho okolnost, že Soudní dvůr ve svém rozsudku CMB zrušil články 6 a 7 výroku rozhodnutí 93/82 pouze z procesního důvodu, že podnikům, kterým byla uložena pokuta podle stupně jejich účasti na protiprávních jednáních, nebyly adresáty ON 1990, které identifikovalo pouze Cewal jako potenciálního adresáta pokuty, není překážkou platnosti částí rozhodnutí 93/82, které se týkají charakteristik zneužití, kterých se dopustila Cewal, včetně těch, které mohou být zohledněny při výpočtu pokuty uložené žalobkyni. Soud tedy na ně může platně odkázat v rámci své pravomoci v plné jurisdikci podle článku 21 nařízení č. 4056/86 ve smyslu článku 229 ES, aby posoudil výši pokuty uložené žalobkyni v napadeném rozhodnutí.

K závažnosti zneužití

111 Je třeba připomenout, že Komise měla v rozhodnutí 93/82 (body 102 a 103 odůvodnění) za to, že dotčená zneužití jsou závažná a úmyslná. Komise ostatně v ON 2003 (body odůvodnění 31 až 61), poté v napadeném rozhodnutí (body 67 až 84) nadále považuje dotčená zneužití za závažná protiprávní jednání. Má zejména za to, že jimi byl ovlivněn celý trh (námořní liniová doprava mezi Severním mořem a Kongem).

112 Je třeba rovněž připomenout, že žalobkyně v rámci svých hlavních návrhových žádání směřujících ke zrušení rozhodnutí 93/82 zpochybnila existenci protiprávních jednání ve smyslu článků 81 ES a 82 ES, kvalifikaci společného dominantního postavení členů Cewal, jakož i zneužívající charakter praktik spojených s bojovými plavidly a věrnostními smlouvami. Nepopřela však, že dotčené praktiky byly prováděny za

účelem vyloučení jediného soutěžitele přítomného na trhu, takže žalobkyně neopodstatněně zpochybňuje úmyslnost a závažnost dotčených zneužití.

113 Je tedy třeba zamítnout výtku vycházející z nedostatku závažnosti dotčených zneužití.

K údajně novému charakteru protiprávních jednání

114 Je třeba připomenout, že Komise v rozhodnutí 93/82 (body 116 až 119 odůvodnění) měla za to, že dotčená zneužití nemají nový charakter a že snížení pokuty nebylo odůvodněné. Soud ve svém rozsudku CMB (bod 248) rozhodl, že dotčená protiprávní jednání nemají nový charakter. Uvedené posouzení bylo výslovně potvrzeno Soudním dvorem, co se týče praxe bojových plavidel (rozsudek CMB Soudního dvora, bod 120).

115 Komise v ON 2003 (body 63 až 67 odůvodnění) a poté v napadeném rozhodnutí (body 101 až 106 odůvodnění) trvá na svém původním přístupu.

116 Soud má tedy za to, že neexistuje důvod odchýlit se od svého předchozího posouzení. Je totiž nutno konstatovat, že cíl vytýkaných zneužívajících praktik, tedy vyloučení jediného soutěžitele z trhu, nemá nikterak nový charakter v právu hospodářské soutěže.

117 Je tedy třeba výtku vycházející z údajně nového charakteru dotčených protiprávních jednání zamítnout.

K údajné spolupráci s Komisí

118 Co se nejprve týče údajné pomoci Cewal Komisi při vyjednáváních se třetími státy nebo OECD, je třeba konstatovat, že Soud ve svém rozsudku CMB (bod 239) rozhodl, že taková pomoc nemá žádný dopad na výši pokuty uložené z důvodu tří případů porušení článku 82 ES.

119 Soud má v tomto ohledu za to, že neexistuje důvod odchýlit se od svého dřívějšího posouzení.

120 Co se dále týče údajné spolupráce žalobkyně týkající se ukončení protiprávních jednání po prvních zásazích Komise, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nemůže být Komise obecně povinna uplatnit pokračování protiprávního jednání jako přitěžující okolnost, ani považovat ukončení protiprávního jednání jako polehčující okolnost (rozsudek Soudu ze dne 20. března 2002, ABB Asea Brown Boveri v. Komise, T-31/99, Recueil, s. II-1881, bod 213). Uplatnění snížení by totiž vedlo k dvojímu zohlednění délky trvání protiprávního jednání při výpočtu pokut. Komise tedy nikterak nemusí v rámci své posuzovací pravomoci přiznat snížení pokuty za ukončení zjevného protiprávního jednání, ať k tomuto ukončení došlo před, nebo po jejích zákrocích.

121 Je tedy třeba výtku vycházející z údajné spolupráce žalobkyně s Komisí zamítnout.

K délce trvání protiprávních jednání

122 Úvodem je třeba připomenout, že podle rozhodnutí 93/82 a popřípadě konstatování učiněných Soudem v jeho rozsudku CMB (body 241 a 242), dohoda s Ogefrem byla protiprávním jednáním od vstupu v platnost nařízení č. 4056/86, tedy od 1. července 1987, až do konce září 1989, tedy v délce dvou let a tří měsíců. K protiprávnímu jednání spojenému s věrnostními dohodami došlo od 1. července 1987 do konce listopadu 1989, tedy během období dvou let a pěti měsíců. Konečně ke zneužití spojenému s praxí bojových plavidel došlo od května 1988 do konce listopadu 1989, tedy během jednoho a půl roku.

123 Dotčená zneužití spadají do kategorie střednědobých protiprávních jednání (od jednoho do pěti let) ve smyslu pokynů. V tomto ohledu z bodu 1 B pokynů vyplývá, že za protiprávní jednání této délky může být částka pokuty zvýšena z důvodu délky trvání protiprávního jednání až o 50 % výše uplatněné za závažnost protiprávního jednání.

124 Pokyny mlčí ohledně toho, zda první rok protiprávního jednání odůvodňuje zvýšení o 10 % výše pokuty uplatněné za závažnost protiprávního jednání. Soud v tomto ohledu rozhodl, že ve světle bodu 1 B pokynů se jeví, že velmi krátká doba trvání protiprávního jednání – tedy doba kratší než jeden rok – pouze odůvodňuje, aby nebylo učiněno žádné další zvýšení částky vymezené s ohledem na závažnost protiprávního jednání (výše uvedený rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 283).

125 Z toho *a contrario* vyplývá, že vzhledem k tomu, že dotčená zneužití trvala déle než jeden rok, Komise měla oprávněně implicitně v napadeném rozhodnutí za to, že celý rok protiprávního jednání může vést ke zvýšení o 10 % částky uplatněné za závažnost protiprávního jednání a že v případě kratší doby než jeden rok mohlo každé období delší než šest měsíců odůvodnit zvýšení o 5 %.

126 Zvýšení pokuty o 20 % za dohody s Ogefrem a věrnostní dohody a o 15 % za zneužití spojená s bojovými plavidly jsou tedy odůvodněná.

127 Výtku vycházející z neoprávněného zvýšení výše pokuty vzhledem k délce trvání protiprávních jednání je tedy třeba zamítnout.

128 Z předchozího vyplývá, že šestý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení obvyklé praxe Komise

– Argumenty účastnic řízení

129 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise ve věcech námořních liniových konferencí, kromě projednávané věci, vždy pokutu založila na světovém obratu dotčených podniků v odvětví námořní liniové dopravy, dosaženém během roku předcházejícího roku, během kterého bylo přijato rozhodnutí, kterým se ukládá pokuta. Komise se však od

této praxe nevysvětlitelně odchýlila, aniž by poskytla objektivní a nediskriminační základ pro uložení pokuty. Krom toho tvrdí, že Komise se odchýlila od indikací poskytnutých v ON 2003 a že výběr roku 1991 spíše než roku 2003 je obzvláště svévolný (rozsudek Soudu ze dne 6. dubna 1995, Boël v. Komise, T-142/89, Recueil, s. II-867, bod 133) a neodůvodněný.

130 Komise připomíná, že od přijetí pokynů v roce 1998 se již výše pokuty nevypočítává podle obratu podniku, který se dopustil protiprávního jednání. Napadené rozhodnutí v tomto ohledu skutečně nevycházelo z obratu žalobkyně pro výpočet výše pokuty, ale ze všech ostatních skutečností uvedených v ON 2003. Výběr referenčního roku krom toho nemá význam v rozsahu, v jakém v obou případech nebyl překročen limit 10 % obratu žalobkyně.

– Závěry Soudu

131 Je třeba připomenout, že Komise není při vymezení výše pokut podle závažnosti a délky trvání dotčeného protiprávního jednání povinna uskutečnit svůj výpočet pokuty na základě částek založených na obratu dotyčných podniků (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 255, a výše uvedený rozsudek Bolloré a další v. Komise, body 484 a 496).

132 Krom toho je třeba uvést, že Komise není vázána svými dřívějšími rozhodnutími, a to tím méně, jestliže dovolávaná rozhodnutí byla přijata dříve, než došlo k uplatnění pokynů (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Bolloré a další v. Komise, bod 650). Dřívější praxe Komise každopádně sama o sobě nevytváří právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, neboť ten je vymezen pouze v nařízení č. 4056/86 (výše uvedený rozsudek Tokai Carbon a další v. Komise, bod 191, vydaný v rámci uplatnění nařízení č. 17 a uplatnitelný v projednávaném případě analogicky).

133 Komise se tedy oprávněně mohla odchýlit od své dřívější praxe a nezohlednit obrat žalobkyně za účelem výpočtu výše pokuty, a to tím spíše, že má široký posuzovací prostor pro stanovení výše pokut za účelem směrování chování podniků ve smyslu dodržování pravidel hospodářské soutěže (viz v tomto smyslu a analogicky výše uvedený rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 172, a výše uvedený rozsudek Cheil Jedang v. Komise, bod 60 a citovaná judikatura).

134 Krom toho je třeba konstatovat, že výběr referenčního roku je neutrální pro účely výpočtu maximální výše 10 % obratu, která nemá být překročena, neboť vzhledem k číselným údajům poskytnutým v napadeném rozhodnutí a nezpochybňovaných žalobkyní, zůstane výše uložené pokuty pod uvedeným prahem vzhledem k obratu žalobkyně jak z roku 1991, tak z roku 2003.

135 Z toho vyplývá, že sedmý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zneužití pravomoci

– Argumenty účastnic řízení

136 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že neuložení pokuty CMDC může být vysvětleno pouze politickými důvody, cizími právu hospodářské soutěže Společenství, které směřují, aniž by byl přímo napaden Zair (nyní Republika Kongo) prostřednictvím CMZ, 100% vlastněné zairským státem, k dosažení zrušení zairského systému přidělování zboží. Více skutečností může podpořit tuto tezi, jako podmínky zahájení řízení, které vedlo k přijetí rozhodnutí 93/82, v důsledku stížností, které se týkaly zairských právních předpisů, a v důsledku neúspěchu některých jednání Společenství se Zairem v rámci dávného střetu týkajícího se výkladu Kodexu jednání liniových konferencí Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji (UNCTAD). Komise ve svém rozhodnutí 92/262/EHS ze dne 1. dubna 1992 v řízení podle článků 85 a 86 Smlouvy o EHS (IV/32.450 – Comités armatoriaux franco-ouest-africains) (Úř. věst L 134, s. 1), přijatém souběžně s rozhodnutím 93/82, rovněž neuložila pokutu, co se týče afrických dopravních linek. Vysoce postavení odpovědní pracovníci, státu nebo Komise, krom toho před přijetím rozhodnutí 93/82 konstatovali, že právo hospodářské soutěže není nejlepším prostředkem pro vyřešení otázky dopravy zboží v Africe a že by vznikl politický problém v případě uložení CMZ zaplacení pokuty. Konečně zpochybňuje, že by se Komise mohla dovolávat rozsudku CMB Soudu, neboť o žalobním důvodu týkajícím se zneužití pravomoci bylo tehdy rozhodnuto jako o „zcela jiném žalobním důvodu“. Za těchto podmínek bylo napadené rozhodnutí přijato za jiným než uvedeným účelem (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023).

137 Komise uvádí, že v neuložení pokuty CMDC nevidí indicii zneužití pravomoci, a odkazuje na rozsudek CMB Soudu, který odmítl stejný žalobní důvod. Komise zdůrazňuje, že argumenty žalobkyně v rámci tohoto žalobního důvodu se týkají skutečností, ke kterým došlo před přijetím rozhodnutí 93/82 a ve skutečnosti směřují

k opětovnému napadení opodstatněnosti uvedeného rozhodnutí. Je třeba v tomto ohledu uvést, že žalobkyně se ani nesnažila ověřit, zda konžské právní předpisy, které podle její teze mělo napadené rozhodnutí obejít, byly dosud při přijetí posledně uvedeného platné.

– Závěry Soudu

138 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je rozhodnutí stiženo zneužitím pravomoci pouze tehdy, pokud se na základě objektivních, relevantních a shodujících se indicií jeví, že bylo přijato za jediným nebo přinejmenším rozhodujícím účelem dosáhnout jiných cílů, než kterých se dovolává (rozsudek Soudního dvora ze dne 25. ledna 2007, Dalmine v. Komise, C-407/04 P, Sb. rozh. s. I-829, bod 99, a rozsudek Soudu ze dne 6. dubna 1995, Ferriere Nord v. Komise, T-143/89, Recueil, s. II-917, bod 68).

139 Je třeba rovněž připomenout, že Soud v bodě 238 svého rozsudku CMB zamítl argument vycházející ze zneužití pravomoci. Žalobkyně v projednávané věci nijak neprokázala své tvrzení, podle kterého argument, o kterém Soud rozhodl ve svém rozsudku CMB, byl zcela jiný než ten, který nyní uplatňuje. Argument na podporu žalobního důvodu uvedeného v projednávaném případě se naopak jeví jako do značné míry odpovídající tomu, který byl předložen k posouzení Soudu v roce 1993 a týkal se rozhodnutí 92/262. Komise každopádně, jak Soud konstatoval výše v rámci přezkumu pátého žalobního důvodu (viz bod 96 výše), byla oprávněna neuložit pokutu CMZ v rozhodnutí 93/82 z důvodu, že se její obchodní a finanční situace lišila od situace ostatních účastnic protiprávního jednání v tehdejší době. Ostatně, i když je pravda, že vzhledem k tomu, že šetření, které vedlo k přijetí rozhodnutí 93/82, bylo Komisí zahájeno v důsledku neúspěchu některých diplomatických jednání, skutečnost, že Společenství nejprve bez úspěchu využilo této cesty, nebyla překážkou výkonu pravomocí Komise v oblasti hospodářské soutěže.

140 Ze systematiky a znění napadeného rozhodnutí každopádně vyplývá, že posledně uvedené bylo přijato, aby napravilo zrušení rozsudkem CMB Soudu pokuty původně uložené žalobkyni v rozhodnutí 93/82 z důvodu porušení článku 82 ES z její strany. Nejeví se, že údajné důvody přijetí napadeného rozhodnutí poskytnuté žalobkyní, uvedené v bodě 136 výše, které jsou všechny dřívější než přijetí rozhodnutí 93/82, jsou skutečnými důvody jeho přijetí, takže neuložení pokuty CMDC není zneužitím pravomoci.

141 Osmý žalobní důvod tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný, a tedy žaloba musí být zamítnuta v plném rozsahu.

K nákladům řízení

142 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle odst. 3 druhého pododstavce téhož ustanovení může Soud uložit účastníku, a to i když měl ve věci úspěch, náhradu nákladů, které uvedený účastník způsobil druhému účastníkovi řízení bezdůvodně nebo zlovolně.

143 Bylo jistě rozhodnuto, že Komise se neporušila zásadu přiměřené lhůty (viz body 39 až 47 výše). Je však třeba připomenout, že Komise opožděně znovuzahájila správní řízení. Přibližně třicet sedm měsíců, tedy více než tři roky, totiž dělily rozsudek Soudního dvora (16. březen 2000) od ON 2003 (15. dubna 2003). Vzhledem k tomu, že přitom Komise znovu nezahajovala řízení, co se týče konstatování protiprávních jednání, vypracování ON 2003, dokumentu o pouze dvanácti stranách, nepředstavovalo dlouhodobou práci. Musela totiž být napsána pouze část ohledně předmětu znovuzahájení řízení, shrnutí protiprávních jednání konstatovaných v rozhodnutí

93/82, jak byla potvrzena rozsudkem CMB Soudního dvora a rozsudkem CMB Soudu, část ohledně způsobu výpočtu výše pokuty a pododdíl týkající se dodržení promlčecích lhůt vzhledem k nařízení č. 2988/74. Je třeba krom toho připomenout, že toto prodlení, které nebylo odůvodněno přesvědčivým způsobem a které samotnou Komisi vedlo ke snížení výše pokuty o 150 000 eur, tedy přibližně o 4 % vzhledem k výši stanovené v napadeném rozhodnutí, je jí zcela přičitatelné.

144 Toto prodlení bylo příčinou jedné části žaloby žalobkyně, hlavně jejího prvního žalobního důvodu.

145 Okolnosti projednávaného případu tedy budou spravedlivě posouzeny rozhodnutím, že žalobkyně ponese dvě třetiny vlastních nákladů řízení a nahradí dvě třetiny nákladů řízení vynaložených Komisí a že posledně uvedená ponese třetinu vlastních nákladů řízení a nahradí třetinu nákladů řízení vynaložených žalobkyní.

Z těchto důvodů

SOUD (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Compagnie maritime belge SA ponese dvě třetiny vlastních nákladů řízení a nahradí dvě třetiny nákladů řízení vynaložených Komisí, posledně uvedená ponese třetinu vlastních nákladů řízení a nahradí třetinu nákladů vynaložených Compagnie maritime belge.

Czúcz Cooke Labucka

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 1. července 2008.

Vedoucí soudní kanceláře Předseda

E. Coulon O. Czúcz